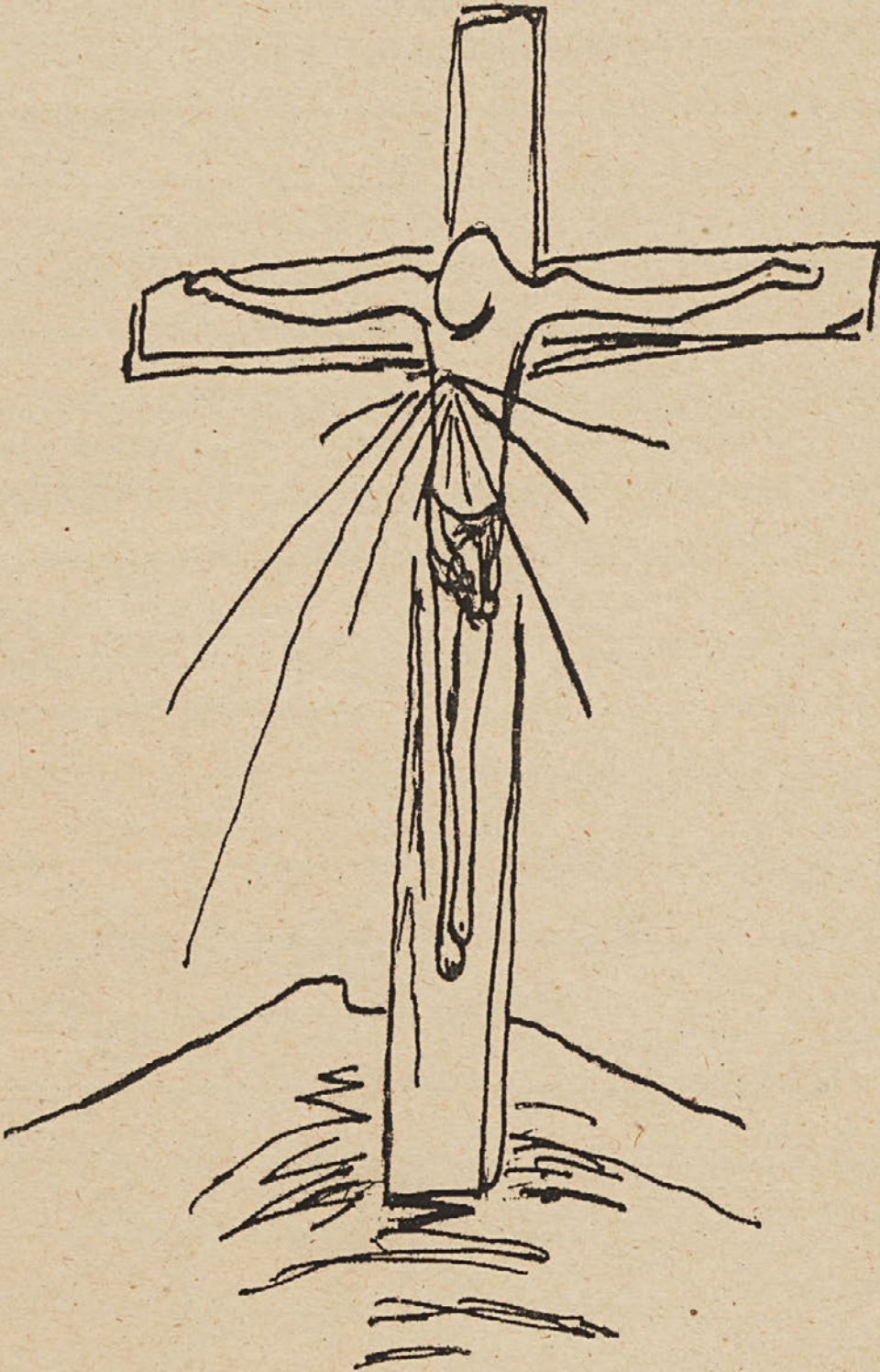

Iskore

KAZALO

UREDNIŠKA BESEDA.....	1
VSAK PRVI KORAK JE MAJHEN, A ZAČETEK DOLGE POTI.....	2
VPLIV MEDIJEV.....	4
TISKANI MEDIJI NA NAŠI ŠOLI.....	5
POSTNI ČAS.....	7
VETER JE IZDAL.....	12
SAMO POGLED.....	13
SONET.....	14
PRIJATELJU.....	14
KLIC V ŽIVLJENJE.....	15
NISEM VEČ ISTA.....	16
GAUDEAMUS IGITUR.....	19
NOVO LETO DRUGAČE ALI DUNAJ 1997/98.....	22
ŠTOPARSKI VODNIK PO GALAKSIJI.....	24
TEMNI BLAGOSLOV.....	26
O FILMU.....	29
KAJ MI POMENIJO GORE?.....	32
SOKRAT.....	33
DEFINICIJE.....	34
DOGAJA SE.....	35

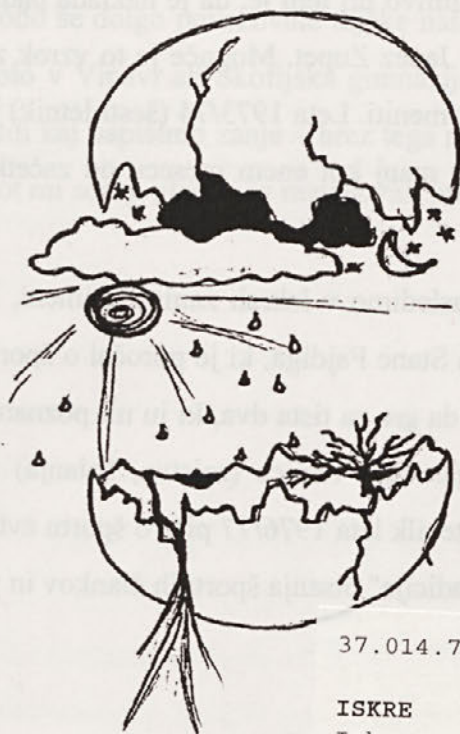
Uredniška beseda

(po domače: utopičen poskus urednika, da bi mimoidočega spravil k branju)

Maturantje in maturantke smo si sredi vročičnih priprav na zrelostni izpit vzeli trenutek časa ali bolje rečeno trenutek oddiha in vam: našim naslednikom, sotrpinom (m)učiteljem lansirali druge in zadnje letošnje Iskre, v katerih boste našli mnogo (ne) koristnih nasvetov in idej.

Tudi tokrat se boste lahko šli popotnike in sicer po novoletnem Dunaju, kjer se je odvilo taizejsko srečanje. Poleg tega vas bomo ob trideseti obletnici šolskega glasila potunkali v zgodovino Isker ter vam predočili tudi nekaj likovnih stvaritev vaših sošolcev. Liričnim dušam, ki se rade potapljaajo v širne globine svojih duš, je tudi namenjen del Isker.

Našli boste tudi nekaj povzetkov anket, razvedrilnih strani in podobne kramarije, ki se najde v vsakem receptu za šolsko glasilo in jih boste kot intelektualni gastronomi seveda preskočili. Morda bo za vas, dijaki in dijakinje, še najbolj zanimiv opis šeg in navad, ki jih maturantje zganjamo zaradi prehoda v novo življenjsko obdobje, ki bomo znova novinci oz. bruci. Fazani in fazanke naše šole, združite se, kajti naš odhod bo vaša prva zmaga na strmi poti do prestola (ki pa, mimogrede, prinese več skrbi in neprespanih noči kot lenobnega uživanja).

Kakorkoli, ker smo v postnem času, se boste lahko v Iskrah pozanimali tudi o pomenu postnega časa in še posebej velikega tedna.

V upanju, da vas branje ne bo uspavalo, se zahvaljujemo vsem, ki so pomagali pri splovitvi pričujočih Isker in vam želimo še naprej lepo spomladansko sončenje.

Veselo praznujte velikonočne praznike (pa ne pojejte preveč pirhov: bi vam utegnili škoditi).

vaš urednik

37.014.77

ISKRE

Iskre : glasilo dijakov in d
inv.št:K /

17205

Vsak prvi korak je majhen, a začetek dolge poti

Vsak začetek je skromen, a se počasi razbohoti. Tako je bilo tudi z začetkom Isker. Prva številka je izšla v šolskem letu 1968/69; torej mineva letos trideset let od njihovega nastanka. Prva številka je obsegala komaj 20 strani formata A5 s platnicami vred. Takrat je bilo v semenišču 80 fantov. Zadali so si zanimiv in težak, težko dosegljiv cilj; Iskre naj bi izhajale enkrat mesečno. V njih so bile pesmi, zgodbe, poročila z raznih prireditev, nastopov in izletov. Seveda ni manjkalo strani za zabavo (križanke, vici). Mentor, oz. -kot so takrat imenovali, odgovorni svetovalec je bil dr. Tone Požar, tričlanski uredniški odbor pa so sestavljali Zvone Kokalj, Branko Melink in Lojze Šinkovec. Iskre so bile tiskane na ciklostilih v 150 izvodih.

Druga številka je imela poleg prej naštetih zelo zanimiv in ganljiv sestavek – Slovo od sošolcev, ki so odhajali k vojakom. (Ja, tudi to se je v tistih časih dogajalo.)

V prvem letniku je narasla naklada na 250 izvodov, izšlo pa je pet števil. Že takrat pa so imeli probleme s prispevki, ker jih je bilo premalo. Omenjeni so razni izrazi kot npr. "literarna suša" itd.

Potem so se Iskre lepo razvijale in rasle (tretja številka tretjega letnika je bila že A4 formata) in v letu 1972/73 (peti letnik) so dosegle svojevrsten rekord. Izšlo je namreč kar osem števil Isker, res zavidanja vredna številka. Zanimivo pri tem je, da je naklada padla na 90 izvodov. Tisto leto je prevzel mentorstvo prof. Janez Zupet. Mogoče je to vzrok za en in drugi "dosežek". Še en "rekord" Isker bi veljalo omeniti. Leta 1973/74 (šesti letnik) je izšla prva številka Isker že 26. septembra, se pravi v manj kot enem mesecu od začetka pouka.

V naslednjih letnikih leta 1974/75 in 1976/77 zasledimo v Iskrah zanimivi imeni, in sicer Andrej Vovk, ki je bil tudi v uredništvu Isker in Stane Fajdiga, ki je poročal o športu v semenišču in je bil urednik Isker. Sklepamo lahko, da gre za tista dva, ki ju mi poznamo kot gospod Andrej Vovk in gospod Stanko Fajdiga. Tudi letnice (rojstva, šolanja) se nekako ujemajo. Pa še ena zanimivost. V eni izmed števil leta 1976/77 piše o športu avtor s psevdonimom - partizanskim imenom "Fičo". Iz "tradicije" pisanja športnih člankov in pa iz sloga bi se dalo sklepati, da je tudi tega napisal Stanko Fajdiga.

Deseti letnik Isker (leta 1977/78) je dobil malo močnejše platnice in, vsaj za moj okus, resnejšo podobo (tudi bolj uradno). Tako je bil takoj na drugi strani "Statut slovenskega Malega semenišča s srednjo versko šolo v Vipavi", v katerem je že v prvem odstavku zapisano, da je "Malo semenišče v Vipavi zavod, kjer se vzgajajo in šolajo fantje, ki kažejo veselje in sposobnosti za duhovniški stan", kot bi se bali, da bi prišlo sem kakšno dekle. Tega leta sta izšli samo dve številki (prejšnje leto pa štiri). Uredniki – četrtoletniki so ugotovili in prizna(va)li, da so za to krivi oni; da so se "premalo zavedali, koliko napora zahteva izid ene številke (to lahko potrdimo tudi letošnji četrtoletniki) in da so premalo zaupali v svoje sposobnosti, ker so bili samo pasivni sprejemalci in niso bili sposobni tudi sami kaj ustvariti". (Vsaj v tem jih mi ne posnemamo. - op.a.) Mentorstvo je takrat za štiri leta prevzel Otmar Črnilogar. Od tega leta naprej je bilo število Isker na leto občutno manjše kot do tedaj. Prej je bila praksa od štirih do osmih števil, zdaj pa tri oziroma manj.

V naslednjih letnikih so pri Iskrah sodelovali Primož Krečič, Božo Rustja – imena, ki se sedaj pojavljajo v odmevnejših časnikih (npr. Ognjišče). Torej lahko vidimo, kje so se današnji "novinarji" urili v pisanju. Še ena zanimivost iz leta 1981/82 (14. leto Isker): mentor je postal Branko Melink, soustanovitelj in prvi urednik Isker.

Do sedaj je izšlo vsega 97 števil Isker, torej se približuje stota številka. Še veliko bi se dalo povedati o Iskrah, o njihovem izhajanju in težavah. Predvsem pa je prijetno in tudi ganljivo brati pripovedi in izpovedi, ki so nastajale v tej dobi. Kakorkoli že, Iskre so in bodo še dolgo povezovala dijake naše šole (pa naj bo to Malo semenišče s srednjo versko šolo v Vipavi ali Škofijska gimnazija Vipava). Zato jih z veseljem prebirajmo (in včasih tudi kaj napišimo zanje – brez tega ne gre) in jih ohranjajmo, da bodo lahko naši zanamci, kot mi sedaj, gledali in raziskovali preteklost svojega glasila.

Dominik Jurca

Vpliv medijev

Z namenom čim bolje pripraviti seminarsko nalogo za sociologijo je bila ob koncu lanskega šolskega leta na naši šoli izvedena anketa z naslovom "Vpliv medijev". V njej je sodelovalo 78 dijakov in dijakinj (33+45) vseh štirih letnikov. Zaradi obsežnosti ankete bomo predstavili le njene najvažnejše izsledke.

Dijaki in dijakinje so najprej odgovarjali na vprašanje, koliko časa na dan povprečno gledajo TV. Največ dijakov in dijakinj gleda TV od **pol do ene** ure na dan, sledijo pa tisti, ki strmijo v "kišto" od **ene do dveh** ur dnevno. Med vsemi osemindemdesetimi pa se je našel le eden, ki uživa (?) ob TV-ju več kot **štiri** ure na dan. Na vprašanje o objektivnosti poročanja televizije o dogodkih doma in po svetu se je večina dijakinj strinjala s tem, da je poročanje **delno objektivno**, medtem ko so bili fantje do tega medija veliko bolj zaupljivi, saj so menili, da je poročanje **objektivno**. Sledilo je vprašanje, ali ljudje posnemajo dejanja, ki so jih videli na TV. Polovica dijakov in dijakinj meni, da ljudje **pogosto** v življenju posnemajo, kar so videli na TV. Zanimivo je tudi, da nihče ne misli, da ljudje **nikoli ne posnemajo** tistega, kar so videli na TV; kar nekaj dijakov pa je prepričanih, da ljudje to počno **zelo pogosto**. Na vprašanje, ali ljudje zaupajo medijem, so bili odgovori taki: **Večina** (61%) se je odločila za nevtralen odgovor (**deloma**); povprečje vseh pa kaže na nagnjenost k temu, da ljudje medijem bolj **popolnoma zaupajo**, kot pa **sploh ne zaupajo**.

Tudi odgovori na vprašanje, ali je TV krivec za porast nasilja v sodobnem svetu, so si bili precej enotni. **60%** dijakov in dijakinj meni, da TV **je kriva** za nasilje, **precej** (**25%**) se jih s to trditvijo **delno strinja**, **15%** anketiranih pa meni, da smo za porast nasilja **krivi ljudje sami**.

Nato smo od dijakinj in dijakov hoteli izvedeti, kateri prizori s televizije se jim najbolj vtisnejo v spomin. Tu so bili odgovori zelo različni. Za večino pa so najbolj nepozabni **duhoviti, atraktivni, napeti, grozljivi in tragični** prizori. Pri dijakinjah so se večkrat pojavili tudi odgovori kot **romantični in ljubezenski**; pri obeh spolih pa nekajkrat zasledimo tudi **reklame** (predvsem **neumne**) kot tisto, kar si najbolj zapomnijo.

Zanimalo nas je tudi, kaj bi dijaki in dijakinje storili, če bi jih sredi napetega filma poklical(a) prijatelj(ica) in vprašal(a), ali bi šli z njim(njo) ven. **42%** bi jih **nemudoma**

ugasnilo TV in šlo ven, **večina (51%)** pa bi rekla, da bodo **prišli po filmu**. **Bele vrane** so bili tisti, ki so rekli, da bi se prijatelju **zlagali**, češ da imajo nekaj pomembnega v načrtu.

Odgovori na vprašanje, kaj bi si dijaki in dijakinje izbrali (če še ne bi imeli), od tega, kar je bilo ponujeno kot možen odgovor, so bili odgovori pričakovano različni. Približno enako število dijakov in dijakinj bi se odločilo za **računalnik, motor, kolo in televizor**. Izstopal je edino glasbeni stolp (Kdo ve zakaj?).

Nazadnje smo anketirance vprašali še, **zakaj sploh gledajo televizijo**. Večkrat so se pojavili naslednji odgovori: za zabavo, sprostitev, zaradi informacij in izobraževanja, zaradi športa, da se imam s prijatelji o čem pogovarjati, ker vnese v moj vsakdan nekaj akcije, zaradi dobrih filmov ... Zanimivo in premisleka vredno pa je bilo spoznanje, da večina dijakov in dijakinj gleda televizijo **"kar tako"** in ker jim je **dolgčas in nimajo kaj drugega početi**.

Tiskani mediji na naši šoli

Anketa na temo tiskanih medijev (dnevniki, revije, tedniki ...) je bila izvedena lansko šolsko leto in je zajela 70 dijakov. Povprečna starost anketiranih je bila 17 let. V tem sestavku bomo povzeli le najpomembnejše povzetke in zanimivosti. Večina dijakov in dijakinj sploh ni naročena na nobeno revijo; med tistimi, ki pa so, je na prvem mestu Sončna pesem, sledita ji National Geographic in Gea. Med publikacijami, ki jih dijaki najraje kupujejo, vodi pri dijakinjah Smrklja (sledijo Razvedrili, Bravo, Antena...), pri dijakih pa Razvedrilo. Na vprašanje, kakšne revije so vam všeč, so dijakinje odgovarjale, da so jim najbolj všeč revije za zabavo in razvedrilo, dijakom pa so najbolj všeč strokovne in poljudnoznanstvene revije.

Kaj pa dijaki na naši šoli najraje preberejo, če jim pride v roke kakšna publikacija? Diakinjam so najbolj všeč športne in glasbene strani, dijaki pa poleg športa radi pogledajo tudi strani z znanostjo.

Zelo zanimivi so bili odgovori na vprašanje, kaj menite o prisotnosti golote v tisku. Polovica dijakinj in ravno tolikšen del dijakov je bil proti prisotnosti golote v tisku, dobra tretjina fantov je za to in tudi ene tretjine deklet golota v tisku ne moti. Najpogosteje so se med mnenji pojavile izjave, kot so nagnusno, nepotrebno, ogabno, neumno in pokvarjeno

ali pa celo "moralo bi biti več moške golote in manj ženske", popestritev in "moški si ne bodo več znali realno predstavljati svoje boljše polovice".

Pri vprašanju, kdaj najraje oz. največ berete publikacije, se je velika večina odgovorov nanašala na popoldne in počitnice. Ena petina našega šolskega življa pa najraje bere revije med šolskim poukom (prepovedano je vedno najbolj privlačno).

Zanimivi rezultati so se pojavili pri vprašanju, ali verjamete vsemu povedanemu v časopisih, saj le 65% anketirank ne verjame vsega, medtem ko je med fanti kar 87% takih, ki ne verjamejo vsega. 9% pri obeh spolih rado presodi resničnost prebranega, drugi pa verjamejo vse, kar jim uredniška politika ponudi pod nos.

Zadnje vprašanje se je nanašalo na revije in časopise, na katere so naročeni doma oz. revije, ki jih kupujejo doma. Največ družin je naročenih na Ognjišče, ki mu po vrstnem redu sledijo Družina, Primorske novice in Nedeljski dnevnik. Med kupljenimi revijami pa vodi Delo, ki mu sledijo Primorske novice, Nedeljski dnevnik in Jana.

"Mami, oči!" se Janezek ves vesel vrne iz vrtca. "Dobil sem nagrado! Učiteljica je vprašala, koliko nog ima pes. Rekel sem pet!"

"Ja, pa saj pes ima samo štiri noge."

"No, jaz sem bil najbližji."

"Ja, Janezek, a še nisi pobrisal table? Saj jo brišeš že dobre pol ure!" reče učiteljica.

"Vem! Ampak bolj kot jo brišem, bolj je zelena!"

"Janezek, kakšna je definicija ignorance?"

"Ne vem."

"Točno."

Postni čas

Postni čas je čas preprostosti in ne čas praznovanja. Z evangeljsko čuječnostjo in neizprosno iskrenostjo do samih sebe naj bi dosegli odpuščanje grehov in obnovili, okrepili svoje duhovno življenje.

Začne se s pepelnično sredo (nas spomni, da je prišel čas, ko naj obnovimo življenje, ki naj bo podobno življenju vstalega Kristusa) in se nato nadaljuje s petimi postnimi nedeljami (druga je kvatrna, peta je tiha) ter Gospodovim oznanjenjem Mariji. Zatem pa se odvije veliki teden, ki je sestavljen iz šeste postne nedelje - cvetne nedelje in svetega velikonočnega tridnevja: veliki četrtek (zadnja večerja; postavitve zakramenta svetega Rešnjega Telesa - evharistije), veliki petek (dan Jezusove smrti; opravilo Božje besede, češčenje križa) in velika sobota (dan spomina na grobno tišino, ki je obdajala mrtvega Zveličarja). V noči z velike sobote na veliko nedeljo se odvije velikonočna vigilija (=bedenje) oziroma velika noč, ki je tudi začetek velikonočnega časa.

Ker se približujemo velikemu tednu, bomo podrobno opisali dneve velikega tedna.

Veliki četrtek

Pri Judih je bil najvažnejši praznik velika noč – pasha. Pomenil jim je izhod iz Egipta in rešitev iz suženjstva. S tem dnem so postali svobodni rod, ki pa ga je Bog kalil po puščavi (očitno pa ne dovolj).

Jezus kot pravoveren Jud hoče praznovati veliko noč. Pošlje učenca, naj mu pripravita dvorano. Dandanašnji je spremenjena v mošejo (pravijo, da je tu pokopan David, a brez dokazov), vidi pa se, da je bila mogočna in priča, da je Jezus hotel svečano obhajati "zadnjo večerjo".

Praznovanje te večerje ima pravi obrednik – jedli so opresne kruhe, pomočene v rdečo omako – harosetli; popili prvi dve čaši, nekaj kapljic slane vode – v spomin na solze v Egiptu, peli psalm 113, nato pa jedli jagnje (Jezus ni bil vegetarijanec, kot nekateri trdijo).

V tej prazničnosti se zgodijo dogodki, pomembni za celotno zgodovino krščanstva. Učencem umije noge, odslovi Juda, nezmožnega sprejeti ponižanje in koristolovca, ki je v senci Kristusa čakal visokega stolčka v kraljestvu; in posveti učence v mašnike.

Umivanje nog je bil ritual, gesta v kateri hoče Jezus pokazati učencem, za kaj v njegovem kraljestvu gre. Vsi so bili namreč zaslepljeni z lažnimi predstavami in nadami. To ni kraljestvo bogastva, imperializma ali razkošja, ampak kraljestvo ponižne in nesebične službe bližnjemu. Bog se skloni nizko k nogam, koliko nižje šele mi, ki smo toliko nižji od njega. Vendar pa napuha ne stre pri vseh – Juda navkljub vsemu, kar je preživel z Jezusom, ne zmore tako velikega koraka. Jezus je radikalen. Omahljivcev, častihlepnežev in dobičkarjev v svoji Cerkvi noče! Da mu grižljaj kruha in ga pusti, da gre ven.

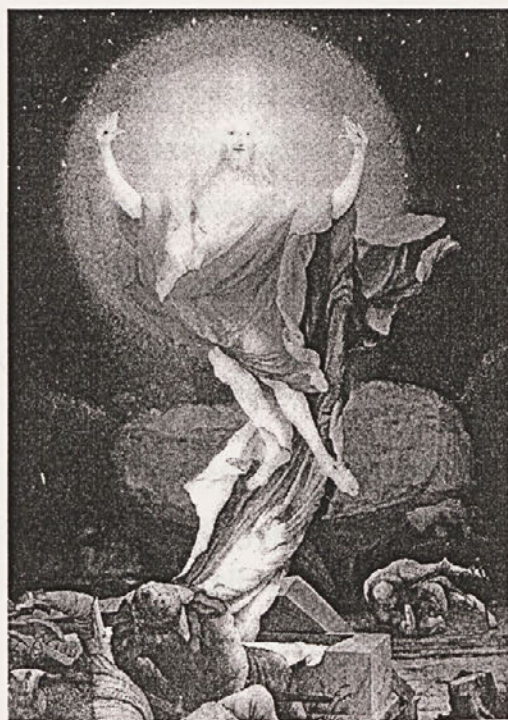
Sedaj se začne odločilni del. Stari veliki noči Jezus doda novo razsežnost – evharistijo. Besede, ki napajajo vsako mašo, besede, ki nam dajo Kristusa na pateno in njegovo kri v kelih. Teh skrivnosti je deležen tisti, "ki je slišal Očeta in sprejel njegov nauk" in "ki veruje" v Jezusa. Apostoli so bili pripravljene, zato so vero sprejeli; ali smo pripravljene tudi mi, ko pri maši prejemo Gospoda – ali pa dobimo samo kruh, da odidemo v temo? Po tem dogodku Jezus nagovori svoje učence. V govoru zajame temelj svojega poslanstva, preda nam smernice Božje volje: "Ljubite se med seboj"; "jaz sem pot, resnica in življenje ..."; "jaz sem vinska trta"; "Verujete ..., karkoli boste prosili Očeta ..."

Ko nam pove svojo voljo, se obrne na Očeta z velikoduhovniško molitvijo. V njej se predaja njemu, ki ga je poslal, predaja pa tudi vse tiste, ki se bodo po njem predajali za oznanjevanje najvišje slave. Lepo je slišati "človeka", ki ti izpriča pravo pot s svojo potjo in da tako enkratno obljubo. Mogoče bi se morali duhovniki bolj zavedati obljube, zapuščene v tem odlomku – če Jezus prosi svojega Očeta: "Ohrani v svojem imenu one, ki si mi jih dal", "daj, da bodo imeli v sebi polnost tvojega veselja!" – bi morali samo zaupati. Takšne besede niso bile zaupane nobenemu drugemu poklicu, ne zidarjem, ne politikom; zato naj izkazujejo slavo Bogu s tem, da so srečni – po njegovi obljubi, ne od tega sveta, ampak iz sv. Evangelija, kjer poteka boj za duhovne vrednote, ne za svetne.

Veliki petek

Ves postni čas stopamo po poti očiščevanja in prenavljanja v odnosu do Boga. To je čas priprave na veliko noč, na dan vstajenja. Toda treba je velikega petka, velikega trpljenja za radost in vstajenje. Vsak petek, še zlasti pa v postnem času, se na poseben način spominjamo poti na Golgoto (dogodkov velikega petka). Skozi vse postaje križevega pota se vije mračna, črna senca moje šibkosti, mojih padcev. Vztrajno in zvesto pa ji sledi Jezus, ki prevzema moje breme na svoje rame. In to breme je tako zelo težko. Jezus pade in s tem pokaže, da je eden izmed nas, ker se ni izmaknil trpljenju, čeprav bi se lahko. Jezusovo trpljenje in bolečine polno pot pa osvetlijo pomembna srečanja: z Marijo, s Simonom, z Veroniko. Toda kljub temu se zgodi drugi padec. Jezus ponovno vstane, kot da bi nas učil, da naj ne omahujemo, obupujemo, ampak verujemo v njegovo obljubo. Kot je Jezus nagovoril jeruzalemske žene, tako nagovarja danes mene, ker sem hladen in neobčutljiv za trpljenje nedolžnih, za krivice med prijatelji. Še tretjič pade. Padec pa ni konec, je le nov začetek na dolgi poti. To je dokaz, da je prišel med nas, ne da bi hotel obogateti, ne da bi nam ukradel ljubezen, ne da bi nam jemal svobodo, ampak, da bi nam izkazoval svojo neskončno ljubezen. Ob križanju se je popolnoma izročil v roke Očetu in ljudem. Nato se zgodi nekaj veličastnega: Bog umre, da bi človek živel! Odslej križ vodi v življenje. Križ, po katerem so bile pregnane sile teme in se je na njih mesto vrnila luč.

Velika sobota in velika noč

Naš svet je ogromen želodec, ki se je prenajedel dobrin modernega razvoja. Zaradi tega ga zvijajo krči in vsaj nekaj te vsebine bi se rad znebil, zato išče pomoč. Nastala je velika duhovna lakota. Kdo jo more potešiti?

Odrešujoči križ deluje popolno. Zabija se v naša srca in jih pretresa, prav tako kot je stresel zemljo na veliki petek, ko je na njem umrl odrešenik Jezus Kristus. Po svoji vertikali nas povezuje z Bogom, istočasno pa prečni drog vabi v objem vse zemljane, stare in mlade, bolne in

zdrave, brez razlik med narodnostmi in stanovi. Sami se težko zveličamo, v skupnosti pa je moč.

Govorimo torej o križu, ki je naše odrešenje. Vendar je le simbol Jezusovega trpljenja. Kar govorimo o križu, govorimo o Jezusu.

Iz velikega petka, kjer je križ zabit, nas preko vmesne postaje – velike sobote, vodi v veliko noč – odrešenje. Na veliko soboto je Jezus hodil po »podzemlju«. Odrešit je šel vse, ki so čakali na pravo domovino. To dejanje nam kaže, naj tudi mi gremo »globoko« vase in razrešimo tisto, na kar smo pozabili, spregledali ali nalašč prikrili v postu. Ne ustrašimo se tega dejanja, čeprav bomo brskali po najbolj zasmrajenem in neprezračnem prostoru svojega »skladišča«. Ne bojmo se, da bi nas po tem razkritju naših slabih dejanj Jezus odklonil. Nasprotno, s svojim odrešenjem po predpeklju je jasno pokazal, da daje možnost odrešenja največjim pokvarjencem, ki so se globoko zakopali s svojimi dejanji.

Križ je pretresel našo zunanost in prodril globoko v notranjost. Morda je bolelo, nekoga bolj, drugega manj, odvisno od tega, koliko in kakšnih grehov smo se morali pokesati. Ampak zapomnimo si: če nam je nerodno izpovedati se svojih grehov, pomeni, da nas je sram pred samim seboj, saj so grehi naši, ne koga drugega ali celo spovednikovi.

Sedaj je "generalno" čiščenje za nami. Sproščeni, osvobojeni vseh spon greha gledamo skupaj s številno množico proti vzhodu, kjer vzhaja sonce – Jezus Kristus Odrešenik.

Vstopamo v velikonočno jutro, ko je Jezus vstal od mrtvih. Najveličastnejši, najnenavadnejši, najskrivnostnejši in najbolj osrečujoč dogodek našega življenja. Ta dogodek je tako strašansko velik, odrešil je vse ljudi, omogočil nam je večno življenje, pa tudi zemeljsko srečo, in vendar ga še noben znanstvenik ni dokazal. Višje kot gremo, manj je materialnih dokazov za obstoj Boga in takrat nastopi naša vera. So znanstveniki dokazali ljubezen kot čustvo? NE! So pa odkrili veliko njenih značilnosti na podlagi dejanj in sledov, ki jih pušča. Podobno je z vstajenjem, zaradi sledov, ki jih odkrivamo okrog sebe in v sebi.

Naše padce in dvome Jezus povsem razume in sprejema:

Marija Magdalena in druge žene so hitele v nedeljskem jutru h grobu. Šle so z dobrim namenom, da bi odišavile Jezusovo truplo. Učitelju so bile zveste, vendar so njegove besede, da bo tretji dan vstal, pozabile. Prišle so do groba in otrpnile. Kamen je bil odvaljen in Jezusovega trupla ni bilo v grobu. Stale so tam, izgubljene, niso vedele ne kod,

ne kam. Vse se jim je podrlo. Tedaj pristopi Gospodov angel in jih spomni Jezusovih besed, da bo tretji dan vstal.

Kakor je bil angel poslan h grobu, da je pomagal ženam, podobno je poslan tudi k nam, ko zaidemo in hočemo Jezusa napačno razumeti ali celo ukovati v naravne zakonitosti in ga dokazati. Odrešenik je vstal. Učenci ne vedo, kaj bi brez njega.

Vendar Jezus ni odšel. Kakor sonce bdi nad nami. Če mu sledimo, smo lahko stalno v njegovem žaru, ko pa zaostanemo, pridemo v temo. Naj nas v takem trenutku ne prevzame malodušje, temveč čakajmo na ponovni sončni vzhod in nato skušajmo spet slediti Jezusu. Zemlja je okrogla. In ko hodimo za Jezusom srečujemo druge ljudi: Azijce, Avstralce, Američane, Evropejce in vsem zaželimo doživete velikonočne praznike.

"Janezek, ti mulec, zakaj si prepisoval od Mihca?!"

"Kako pa veste?" vpraša Janezek.

"Ker je pri prvem vprašanju Mihec napisal 'Ne vem', ta pa 'Jaz tudi ne!'"

"Kako si opravil kontrolke?" zanima mamo.

"Pri vsakem predmetu sem dobil skoraj 100 odstotkov."

"Kako to misliš, skoraj 100?"

"No, ja, dobil sem obe ničli ..."

"Oči, a ti znaš pisat' v temi?" vpraša Janezek.

"Seveda, tvoj oče zna vse! Kaj naj pa napišem?"

"Svoj podpis na moje spričevalo."

"Mami, našel sem način, kako boš privarčevala nekaj denarja!"

"Krasno! Kako pa?" vpraša mama Janezka.

"Letos mi ni treba kupovati novih učbenikov, ker mi bodo stari še enkrat prišli prav!"

Veter je izdal

Šepeče mi veter,
da tam, od koder prihaja,
se v tvojem srcu nekaj dogaja.

Da joče in toži,
da mir sem mu vzela,
zato, ker ne ve,
da sem sama najhuje trpela.

Jokala brez solz sem,
tožila brez glasa,
edina uteha bila mi je
tvoja beseda - vzeli si mi jo
le zakaj?

Ranila te je - moja beseda,
zakaj te ne gane zdaj moja beda?

Hočem divjati med polji zlatega klasa,
med valovečo svetlobo zlatega časa
s teboj.

Hočem prenehati misliti nase
in piti ljubezni iz tvoje čaše.

Ne moreš? Nočeš?
Saj vem, preveč hočeš.
Vse hočeš,
a veš, da vsega ne moreš dobiti,
eno le željo se da izpolniti.

do takrat pa spi,
ljubezen moja - tli!

Ingrid Kovšca

*Nikoli ne porečeš,
naj grem stran,
ker zate z mano le
se zbuja novi dan.*

*Ne praviš, da si želim tega,
kar skriva v sebi moč srca,
da si želim bližine,
ki bi ublažila moje bolečine.*

*Molčiš, a tu si,
dokler svetloba ne prežre temine,
dokler še zadnji sončni žarek ne premine.
Vedno si z menoj
prijatelj
in jaz sem vedno tvoj,
prijatelj,
življenje si in moč,
ne pusti me oditi proč,
čeprav včasih si želim ...*

*Ne daj, ne pusti, da te izgubim.
Ob meni hodi
– s srebrno, tanko nitjo vodi najino usodo ...
Prijatelj!*

Ingrid Kovšca

Klic v življenje

*Tiha megla je prekrivala polje,
siva koprena zastrla obzorje,
ko stala je v travi s krvjo orošeni.
Oči so ji nemo strmele v praznino
in roka je božala sivo blazino.
Ko zadnjega upanja oklepali bel,
porcelanast obraz kodri so njeni,
ko je v sebi zaslišala glas: 'Še sem ob tebi.'*

Ni še verjela, da je pravi čas,
 a spet iz tišine prodril je glas:
 'Saj veš, to sem jaz ...'
 Krotila vihar je in pljuskanje morja,
 ki je grozilo, da šlo bo čez polja,
 čakala – a kaj?

'Obrni dekle svoje sinje oči,
 raztrgaj kopreno in skleni dlani,
 dopusti, da v tebi spet dan zaživi,
 saj veš, da ob tebi bom sleherne dni,
 ko morje presahne,
 ko sonce ugasne,
 ko nad dolino nebo pomotni,
 ko se vsem zdi, da življenja več ni,
 tu bom – in z mano boš ti!'

In dvignila svoje je hladne oči
 in strla kopreno, prižgala luči
 in šla je za glasom, kamor veli;
 V SVETLOBO ODHAJA,
 V PRIHODNOST,
 V LEPŠE, SREČNEJŠE, PRIJAZNEJŠE DNI!

Ingrid Kovšca

Nisem več ista

Zakaj ti naenkrat zastal je korak?
 Kako to, da roka objema somrak?
 So ti mar lica zbledela? Zakaj?

Si to mar ti? Deklica moja?
 Kmalu te ne bi več niti spoznal.
 Kje so ti kodri pšenično rumeni?
 Kje so zdaj iskrice v tvojih očeh?
 In – sam Bog mi razodeni –
 kam je izginil čarobni nasmeh?

Počasi se bliža; še vedno je tak,
 postarano lice – a vendar mi drag.
 Koliko let od takrat je minilo,

*koliko čaš sva izpila – trpljenja,
lepote, ljubezni, strasti?
Kaj moreva času – on pač beži.*

*"Zdaj vidim globino
v tvojih očeh, čeri in sipine
v morja dlaneh.
Lasje so še vedno ti mehki in zlati,
poteze obraza zob časa ne krati,
še vedno je v tebi neugnana kri;
Saj vedno kipelo življenje je v tebi
– ne reci, da tega naenkrat več ni."*

*Obup se zrcali na njega obrazi
in mirnosti njene sploh ne opazi.
Ne vidi, da bel pajčolan
več ji las ne krasi,
ne več tako kot rosne je dni.*

*"Te ustnice polne in temno rdeče,
iz njih ne prihaja beseda sreče."
Ta lica cvetoča kot breskov cvet,
s skrbmi jih izpil pregrešni je svet?"*

*Stoji tam ob vodi,
ob rečnem hladi,
mu gleda v oči in takole mu pravi:*

*"Ko moja so lica bila še cveteča,
in v mojih očeh plavih iskra žareča,
ko kodre krasil mi je bel pajčolan,
takrat si, slabič, obrnil se stran.
Poglej zdaj – kaj vidiš?"*

*Prepozno spoznal si - mar ne bi nikoli,
da nisem več tista, ki si jo poznal,
nisem več punčka – si z njo se igral.
Zdaj ni več ljubezni, ubila sem jo,
– takrat zate bolje tako je bilo.*

*In zdaj več ne išči ljubezni v očeh,
vse sem zatrla – tudi nasmeh.
V meni globoko nekje zdaj živi,*

rojeva trpljenje in daljša noči.

*Morda je ljubezen nekje še milejša
in strast, poželenje sta tam še močnejša,
a vedi! Ti ju od tukaj več videl ne boš
– ker tvoja je punčka že mati postala,
tvojega sina v življenje poslala,
povedala mu, da otrok je ljubezni,
nesprejemljive, pregrešne, a vendar
nedolžne in ... zveste."*

*In slana je kaplja po licu polzela,
oči je zaprl, opore iskal ,
s skrušenim glasom tiho dejal:
"Najin sin. Povej, je mar takšen kot ti?
Ima zlate kodre in modre oči,
ima mar te nežne, zlate dlani?
Ima, povej, vero vanj,
ki v krvi mu služim zdaj noč in dan?"*

*"Ne, on ima lepše, rjave oči,
in tople, ljubeče, tvoje dlani,
kodre ima, a niso plavi,
kot tvoji so – temnorjavi.
Ljubezen pa moja nesmrtno ima
in najino vero – trdno v Boga."*

*In noge ga niso več mogle držati,
v objem sta si stekla – kar oba hkrati.
Trdno se objela – kot bi želela
vse zaobiti – ljubiti se in se več ne ločiti.*

Ingrid Kovšca

Gaudeamus igitur

Ljudje so si skozi vso zgodovino vsakdanje življenje popestrili z različnimi stvarmi. Da bi razbili monotonost vsakdanjika, so si prirejali plese, se posebno slovesno okrasili, opravljali so obrede, da bi počastili svojega boga. To pa ni bilo le enkratno dejanje, ampak je prehajalo v navado, dokler ni postalo sestavni del njihove kulture, njihovega načina življenja. Skupnosti so se med seboj razlikovale ne le po vsakdanjih opravilih, tudi običaji so bili različni od kraja do kraja.

Tudi danes je naše življenje polno običajev in navad, ki smo jih bodisi ohranili iz preteklosti bodisi smo jih ponovno oživili ali pa jih na novo uvedli. Za vsako priložnost, od rojstva do smrti, je ljudska domišljija spletla verigo običajev in navad, posebej primernih zanjo. Ker je naše življenje eno samo prehajanje in privajanje na nove pojave v družbi in nenazadnje spoznavanje novih ljudi, so ljudje želeli, da se vsaj pomembni mejniki v življenju obeležijo na poseben način.

Prav gotovo je srednješolsko obdobje tisto, ki nam najbolj ostane v spominu. In zato je z njim povezanih mnogo običajev. Poznamo običaje, ki so povezani z začetkom, vključitvijo v neko skupnost, družbo ali ustanovo. To so t.i. **krsti** (strokovnjaki opozarjajo, da je uporaba besede krst v tem kontekstu neustrezna). Od šeg, povezanih z vstopom v neko skupnost, nam je gotovo najbolj poznano **brucovanje na fakultetah**, a tudi v srednjih šolah se ta običaj v zadnjih letih vedno bolj uveljavlja. Spomini na moj krst v prvem letniku so sladki. Prestrašeni, a nič hudega sluteči prvošolčki smo sedeli na stopnicah pred šolo, da nas bodo fotografirali za spomin in šolski arhiv. Pretveza. To je bila pot, da se je sedemindvajset sladkih, a do kosti premočenih dijakov končno lahko otreslo vzdevkov kot: fazani, piščanci itd. Naslednji dve leti smo bili priča običajem lokalnega - šolskega značaja. Nastopanje v šolski igri v tretjem letniku, vsakoletno sodelovanje pri šolskem kvizu, božičnici, miklavževanju so naloge, ki bodo za vedno pustile poseben pečat in spomin na Škofijsko gimnazijo.

Letos pa se kot četrtošolka s svojim razredom soočam s pripravo zaključnih prireditev, da bo slovo kar se da lepo in nepozabno. Kaj vse je značilno ob proslavljanju mature in zaključevanju šolanja, sem prebrala v knjigi dr. Janeza Bogataja **Gaudeamus igitur**. Delček njegovih spoznanj ponujam tudi vam.

Vse navade razen **maturitetnega izpita** so neobvezne. Kaj bodo maturantje pripravili poleg tega, je odvisno od kraja, šole, želja in marljivosti maturantov samih. Zelo zanimiva je navada izobešanja **razredne osmrtnice**, ki pa se v naših krajih ne pojavlja. Osmrtnica, izobešena na vratih maturantov, ima obliko prave osmrtnice, le da je pisana na duhovit način. Pokojnik je seveda maturantski razred, v nadaljevanju so navedene lastnosti razreda ali celo posameznih dijakov. Med žalujočimi so zapisani profesorji, lahko pa tudi ostali dijaki šole. K maturi sodi tudi **maturantska himna**. Gaudeamus igitur je v bistvu univerzitetna himna (ob podeljevanju diplom, magisterijev, doktoratov), vendar se je uveljavila kot himna maturantov. Največkrat jo maturantje pejejo v latinskem jeziku kljub odličnemu slovenskemu prevodu. Poleg maturantske poznamo tudi **razredno himno**. Navadno dijaki na znano melodijo napišejo besedilo, ki dobro označuje njihov razred. **Spominska maturitetna listina** se je uveljavila po 2. svetovni vojni in je pomenila nekakšen spomin na profesorje in sošolce. Na vrhu lista je bilo zapisano besedilo himne z notami, spodaj pa prostor za podatke in podpise profesorjev ter sošolcev. Ponekod se je na zadnji dan pouka uveljavil **obhod šole in mesta**. Maturantje hodijo od razreda do razreda in v vsakem uprizorijo kratek program. Navadno gre za zasmehovanje in obračun z nižjimi letniki. Na sprehodu po mestu pa pejejo Gaudeamus, se fotografirajo in zavijejo v kak lokal. Poseben pomen ima šolska prireditev, ko maturantje **predajo ključ** tretjemu letniku in **zažgejo cvek**, polepljen z vsemi nezadostno ocenjenimi nalogami. Cvek, ki ga v različnih krajih različno poimenujejo (npr. enica, žebelj, kajla, kol, klanfa ...), je izdelan iz kartona ali lesa, da dobro in hitro zgori. Višek vsega srednjega šolanja predstavlja **maturantski ples**. Pisec knjige o njem piše: "V novejšem času značilna sestavljena prireditev, iz elementov slovesa od profesorjev, valetе in plesa. Na prireditvi sodelujejo starši in profesorji, vse poteka v okviru profesionalnega tržnega pristopa. Glavne sestavine so: svečani del s proslavo, obhod maturantov, večerja in zabavni program s plesom." Temu osnovnemu delu pa se dodaja razne navade, ki nimajo z maturo v naših krajih ničesar skupnega: npr. četvorka ali črna kapa kvadratne oblike s cofom, ki se uporablja ob podeljevanju magisterijev in doktoratov na ameriških univerzah. Pomemben del ima na

prireditvi obleka maturanta. Ta naj bo svečana, maturant pa naj nosi tudi rdeč nagelj. Zaradi finančnih razlogov je v 70-ih letih prišlo do poenotenja obleke: kavbojke in majica z različnimi napisi. V zadnjih letih pride maturantski razred v enotni opravi na zadnji dan pouka, na maturantskem plesu pa v slovesnih oblekah. V prijetnem spominu pa je vsakemu maturantu zagotovo ostal **maturantski izlet**. V novejšem času ga organizirajo že na začetku četrtega letnika. Pogosto ima maturantski izlet za razliko od šolskih ekskurzij maksimalno sproščujoč, zabaven, celo orgiastičen značaj. Ko pa se šolanje zaključí, maturantje obljubijo, da se bodo redno srečevali na prireditvah ob **obletnici mature**, in vsak se poda na svojo pot. Na ponovnem snidenju so zrelejši vsaj za eno izkušnjo, to je za **opravljeno maturo** in iz vsega srca lahko zapojejo *Gaudeamus igitur*; veselimo se, torej.

Katarina Rustja

"Anonimna oseba je nekdo, ki noče povedati, kdo je."

"Kakšna traparija!" vzklikne Janezek.

"Kdo je to rekel?" zanima učiteljico.

"Anonimna oseba!"

"Janezek, povej mi dva zaimka!"

"Kdo, jaz?"

"Pravilno."

"Janezek, tvoje črkovanje je že mnogo boljše. Tokrat si naredil samo pet napak."

"Hvala, tov'r'sica."

"Sedaj pa pojdiva na naslednjo besedo."

"Janezek, povej mi en primer dvojnega zanikanja."

"NE poznam NOBENEGA!"

"Odlično!"

Novo leto drugače ali Dunaj 1997/98

Mladi smo znani po tem, da radi in veliko potujemo. Še posebej, če se da to narediti poceni. Zato pa so izumili avto stop. Tako vedno iščemo poceni priložnost za obisk tujine. In idealna priložnost za to so novoletna srečanja mladih v evropskih velemestih. Tako ubijemo dva volka na en strel; ogledamo si tuje mesto in preživimo novo leto v družbi prijateljev.

Letos je bilo to srečanje na Dunaju, avstrijski prestolnici, ki pa je imelo velik vpliv tudi na slovenske dežele, kot je v nagovoru mladim v ljubljanski stolnici povedal nadškof Rode. Vodil je namreč mašo, pri kateri smo se zbrali vsi, ki smo iz zahodne Slovenije šli na Dunaj. Mimogrede, evangelij je bral naš dobri znanec Janez Vodičar.

Po tej maši, ki je vsako leto pred romanjem, smo se zbrali v avtobuse in se odpeljali proti Dunaju. Tja smo prišli s trebuhom in kruhom, zgodaj zjutraj po naporni noči, ki smo jo eni manj drugi bolj naporno prespali.

Ob prihodu na Dunaj me je najbolj vznemirjalo vprašanje, v katero družino bom prišel. Ali znajo vsaj malo angleško? Ali so za "žur" in nam ne bodo dajali "hore legalis"? So mladi ali stari? In še marsikatero vprašanje podobnih tem. Potem pa dobiš, kar dobiš. Jaz, na primer sem pristal na šoli, kjer smo potem popili vino, ki je bilo mišljeno kot darilo družini. Vsaj ena dobra stran.

Če hočeš, lahko na taizejskih novoletnih srečanjih postaneš svetnik. Skoraj čez cel dan namreč potekajo razne molitve, pogovori o danih vprašanjih ... Vendar ta srečanja niso obvezna in lahko nekatere pač izpustiš ter tako pridobljeni prosti čas izkoristiš za ogled mestnih znamenitosti, ki jih ima Dunaj v obilici. Na primer cesarska palača v Schönbrunnu s čudovitim parkom, ki ga "zaljubljeni in ostali" izkoristijo za sprehod, pa še Belvedere, razni muzeji, dunajski parlament v grškem stilu, Rathaus (ali mestna hiša), opera in seveda cerkev sv. Štefana. Potem je tukaj še zabavišni park z znanim kolesom itd. Poleg tega pa je Dunaj že sam po sebi zelo lep, predvsem stari del mesta.

Evropejčevo sprejemanje drugih kultur in miselnosti v preteklosti in tudi danes. Z branjem knjige dobimo občutek, da nismo nobeni "supermani" ali neki nadljudje, kar so v preteklosti že mnogi radi trdili zase oz. za sebi podobne (s Hitlerjem na čelu). Zato se bralec lahko identificira z glavnimi liki, ki niso neka podoba popolnosti, ampak so navadne osebnosti, ki so vržene v tok naključij (ki resnično spominja na štopanje ob pomoči štoparskega vodnika), kjer se izoblikujejo v svetovljanske osebnosti, kot se npr. v filmski trilogiji Godfather člani rodbine Varbone iz mestnih gangsterjev oz. mafijcev skozi čas prelevijo v magnatsko družino, ki hoče postati legalna. Do razlike pri primerjavi pride v tem, da Carboneji imajo ves čas jasen cilj, glavni lik Štoparskega vodnika ves čas išče neko notranje gibalno vsega, neki občutek Celote, kot pravijo člani new age-a, saj je vendar izgubil dom in v kratkem spoznal veličino življenja izven Zemlje. Pri tem spoznavanju pa dobiva le delce, saj je še vedno lokalno omejen. Douglas je tudi tu svojevrsten pisec. Medtem ko se npr. glavna tema v filmu Braveheart ves čas vrti okrog ljubezni (do ženske, do domovine, časti) ali pa v Rebulovem romanu V sibilinem vetru, kjer glavni lik pada iz ljubezni v ljubezen (do ženske, domovine, življenja); je v Štoparskem vodniku zakrita in neomenjena vse do zadnjih epizod, ko glavna oseba umiri svoje srce in um ob ženski, ko najde srečo in odrešitev v ljubezni. Ljubezen je edina stvar, ki je Douglas ne obarva s satiro ter ji s tem daje najvišje mesto na lestvici vrednot (odrešilnih) in nam da vedeti, da npr. filozofija (ki je v tem primeru nek razvit narod pripeljala do vojne s celotno Galaksijo) nima nič pri vrednotah, za katere se spleča živeti (ampak je to le ljubezen). Poleg te sporočilnosti in satire je v Douglasovem romanu najti tudi mnogo situacijske in besedne komike. Najbolj mojstrska poteza pa je v tem, da so vsi štirje deli knjige napisani tako, da lahko vsakega zase preberemo kot eno celotno ali pa vse štiri dele združimo v enoten roman. To omogočajo številni detajli, ki delujejo kot rdeča nit, a vseeno ne kvarijo samostojnosti posameznega dela. Romana s tako zgradbo in večplastno vsebino pa ne moremo vreči v isti koš z Robocopom, Osmim potnikom ali celo Batmanom. Mislim, da lahko prav zaradi te večplastnosti govorimo o subkulturi okoli Douglasovega dela. Kot imajo npr. ljubitelji kvalitetnih romanopiscev, kot sta Cankar in Rebula, radi njihovo nadarjenost, ki se mnogokrat v delih izraža v večplastnosti oz. večumnem in večstranskem besedilu, tako imajo ljubitelji znanstvene fantastike (kvalitetne seveda) radi dela, ki niso napolnjena le z golo znanstveno fantastiko (npr. zelena vesoljska bitja ali pošasti, ki ogrožajo Zemljo; primer je film Independence day). Subkultura se lahko na podlagi

kvalitete najbolj izraža v uporabi citatov, izrazov ali misli iz Štoparskega vodnika po Galaksiji v družbi in življenju.

Čeprav še vedno drži trditev, da večina znanstvenofantastičnih romanov spada pod oznako "komercializirano", kamor zagotovo spadajo tudi grozljivke in pornografija, ne moremo trditi, da je vse, kar je napisano ali narejeno v znamenju znanstvene fantastike, nekvalitetno. Še vsaka struja človekove ustvarjalnosti je imela v sebi nekaj umetnosti, pa četudi so jo dotedanje struje umetnosti imele za manjvredno, ker je nova. Zato mislim, da bi splošno mnenje, ki ima danes vlogo "boga" pri ugledu neke stvari, na tem mestu moralo sneti kapo in reči, kot so to napisali domnevni stvaritelji Galaksije: "Opravičujemo se za nevšečnosti".

Aljoša Rehar

Temni blagoslov

... I want to kiss you, but your lips are covered with poison.

(Alice Cooper, Poison)

Srhljivke so nevarna umetnostna zvrst. Že kot otroci smo spoznali, da gledanje "horror" filmov v poznih večernih urah pogosto vodi v celonočno nespečnost, ko trepetaje ležiš v postelji in čakaš, da iz teme zažarijo rdeče oči kake ljudožerske marsovske kreature. Znani so tudi primeri starejših občanov, ki jim je v najbolj napetem trenutku TV grozljivke odpovedalo trudno srce (ki je pred tem srečno preživelo dve svetovni vojni). Toda to sploh še ni najhuje – zagotovo najnevarnejša lastnost mnogih srhljivk, znanstvenofantastičnih zgodb in "horror" filmov je njihov preroški dar.

Naj razložim. Leta 1979 so v ameriških kinematografih vrteli film "Kitajski sindrom", ki prikazuje katastrofo v jedrski elektrarni, ko celotni Kaliforniji grozi uničenje. Gledalci, ki so v zatemnjenih dvoranah nervozno žvečili žvečilne gumije še niso vedeli, da se prav v tistem trenutku na las podobna drama dogaja v (resnični) jedrski centrali na Otoku treh milj. In kdo bi si ob občudovanju Spielbergovih dinosavrov v "Jurskem parku" lahko zamišljal, da umni biologi že pacajo skupaj prvo (?) umetno ovco. Nazadnje pa letos mineva trideset let, odkar je slavni R. Polanski lansiral svoj film "Rosemary's Baby" – in

prejel nepozabno kritiko od Charlesa Mansona & company (napisano z rdečo tinto). Tako je s temi grozljivkami. Ko jih gledaš, nikoli ne veš, ali ne boš naslednje jutro pri poročilih slišal njihove obnove.

Roman "Temni blagoslov" (The Dark Benediction, spisal Walter Miller Jr. v začetku šestdesetih let) vsekakor spada v to zvrst. Malo nerodno bi ga lahko označili kot "romantično znanstvenofantastično shrlljivko". Zgodba sama pa gre nekako takole:

Z dežjem kometov pride na Zemljo nova vrsta bakterij, ki začne med človeštvom neusmiljeno širiti novo bolezen "nevrodermo". Za bolnike so značilne ogabne sive lise na koži, ki se postopoma razširijo po celem telesu. Napredovanje bolezni spremljajo tudi halucinacije, ki v končni fazi vodijo v blaznost. In tu je še tretji simptom bolezni – ki zapečati usodo človeštva. Vsi bolniki namreč čutijo močno željo po dotikanju (in s tem okuževanju) zdravih ljudi – zakonca, otrok, prijateljev ... Saj se spomnite filma "Masters of Puppets", kajne? Posledice so veličastne. Televizija utihne, šole se zaprejo, tovarne se ustavijo ... Ceste iz mest pa se napolnijo z zdravimi ljudmi na brezglavem begu pred strupenim dotikom še dočerajšnjega prijatelja – ki pa danes pod srajco že skriva sive pege nevroderme. Hura, konec sveta!

In v tem razsutem "post-apokaliptičnem" vesolju od začetka romana sledimo poti mladega študenta tehnike Paula, ki na begu pred skupinami zloglasnih "dermijev" nekega dne pritava med zapuščene nebotičnike mesta Houston (Texas, ZDA). Tam sreča majhno skupnost zdravih ljudi, ki hočejo obnoviti mestno civilizacijo, ter se jim pridruži. Še istega večera pa se zgodi, da meščani ujamejo dekle, ki je od kdove kod zašla na "njihov" teritorij. Čedna, stara okrog dvajset let, kostanjevih las (dobro, fantje, ne cedite slin, dokler ne končam z opisom!), mehkih laktov ... temnosive barve! Ko Paul vidi, kako jo hočejo vestni čuvarji mesta po hitrem postopku "razkužiti", ga zviije hud napad (času in kraju povsem neprimerne) usmiljenja. Z "izposojenim" kamionom zapelje med svoje zdrave tovariše, jim iztrga pripadnico sovražnega plemena in pod točo šiber skupaj zbežita iz mesta. In tako se mladi par po samotni cesti pod zvezdnatim nebom odpravi proti morju: on v večnem strahu pred njenimi vlažnimi sivimi prsti – ona pa s spoštljivim odnosom do njegove nabite pištole. Jako romantično, kaj? Sredi noči pride Paul z dekletom (počasi zvemo, da ji je ime Willie) do morske obale. Tam najdeta čoln in odveslata na bližnji otok, kjer srečata ... Če vas res zanima, koga ali kaj srečata na otoku, boste žal morali žrtvovati uro in pol svoje dragocene mladosti ter prebrati "Temni blagoslov" do konca.

Ste prebrali? Ste zamahnili z roko, češ, še en znanstvenofantastičen izrodek razgretih pisateljskih možganov? Če ste odgovorili pritrdilno (in če se vam ne mudi pred TV gledat Hugota ali Esmeralde) ostanite še malo pri branju – se bomo malo igrali. Preletite knjigo še enkrat in vedno, ko naletite na besedo "Houston", le-to zamenjajte (V mislih! Ne čečkajte po knjigi!) z nam bolj znanim in ljubim pojmom "Evropska unija". Kaj ko bi namesto "nevroderma" zapisali kar "AIDS" (se spomnite kako si v Philadelphii stisneta roko Denzel in Tom). In le kako bi bili videti dermiji, če bi jih bolezen namesto z biserno sivo udarila s črno ali rumeno kožo? Se vam še vedno zdi, da berete "science-fiction" – ali morda članek iz današnjega časopisa?

Temni blagoslov vsekakor je srhljivka – spada pa tudi med tiste redke dobre knjige, ki imajo to zoprno in neotesano navado, da ubogega bralca silijo k razmišljanju. Zvedeti hoče, kakšen je naš odnos do "odpisanih" bolnikov (zakaj si je že Willie prerezala žile?) – jim poskušamo pomagati ali zanje iščemo učinkovit neboleč in za silo etično sprejemljiv način razkužitve? Drzne si nadlegovati nas z osebnimi vprašanji, koliko zaupamo tistim, ki so se že izkazali za naše prijatelje – ali se (tako kot Paul) trmasto zaklepamo v svoj brlog? In – kot da vse to še ne bi bilo dovolj – si drzne prikrito, potuhnjeno namigovati, da "fantje z druge strani ograje" morda vedo nekaj, česar mi ne vemo – da "slišijo vodo, ki pljuska ob les". (Razlago te metafore bodo knjižni molji našli v samem romanu.)

Važen je tudi podatek, da je knjiga nastala pred skoraj štiridesetimi leti. Takrat so naši dedje še verjeli, da bosta znanost in tehnika ustvarili raj na Zemlji – in hkrati pospešeno sestavljali vodikove bombe, zlivali nafto v morje ter vrtali jaške v ozonsko plast (mimogrede: danes taisti dedje sedijo v foteljih, vlečejo zasluženno penzijo in tarnajo nad neumno mladino, ki nič ne misli na prihodnost). Pisatelj je zapisal: "Bitja, ki bodo to našla – vi ki uničujete svoje ljudi ..." Preberite si sami, ker se mi ne da prepisovati! Vsekakor pa smo se ob zapuščenih in razpadajočih houstonških stolpnicaх lahko zvedeli kako je naša visoka civilizacija pravzaprav krhka in odvisna od skrbi svojih stvariteljic – zanikrnih golih opic z nekoliko višje razvitim živčnim sistemom. Dovolj je le droben virus, da se le-te v paniki razbežijo in prepustijo svoje hiše, avtomobile in avtoceste zobu narave.

Čisto na koncu pa nem "Temni blagoslov" zastavi še zadnje – morda najtežje – vprašanje. Bralec se mora odločiti, ali se mu poslednji prizor (ko junaka v – zdaj nezaklenjeni – sobi čakata jutra in ladje, ki ju bo odpeljala na njun samotni tropski otok) zdi romantičen ali srhljiv. In če se vaš znanec – ki si je tudi kvaril oči z branjem tega

romana – ne strinja z vami, ga nikar ne vrzite v apno. Če nič drugega nas je zgodba Paula in Willie (upam) naučila vsaj to, da v človeško srce ne moremo prodreti z nasiljem niti z religijo ali znanostjo, temveč le z ...

Upam, da vam ne bo pretežko dopolniti manjkajoče besede v gornjem stavku. Tudi če niste prebrali romana.

Martin Valič

O filmu

Greš do okenca, kjer ti prijazna mladenka proda vstopnico. Počakaš še pet, morda deset minut. Potem se vrata v nov svet odprejo. Skupaj z mnogimi drugimi dušami, ki čakajo na svojo porcijo sanj, se zgneteš v prostor, v katerem odzvanjajo prijetni zvoki meditativne glasbe. Poiščeš svoj sedež in se udobno namestiš. Duše zraven sebe niti ne poznaš niti je ne želiš spoznati. Važno je, da se pripraviš

na dve do tri ure pozabe oz. vživetja v drugačen svet. Prišel si namreč v kinodvorano.

Potem pa – uauu – začne se predstava – Titanic. "Hopla, konoplja" bi rekel gospodič Zmazek, kakšen izobražen filozof pa: Ta produkt filmske produkcije je imeniten eksempl opijanjanja množice – črede ubogljivih ovčic! Oba imata prav. Film, ki je dobil enajst oskarjev, film, ki je premagal dosedanjega kralja vseh filmov: V vrtincu (Clark Gable ...). Movie, ki je v svoje naročje za 3 ure in deset minut privabil milijone množic po vsem svetu. Še notredamski zvonar bi ga šel gledat, kajti dve leti potencirajoče se reklame, ki dosežejo višek tik pred podelitvijo oskarjev (kakšno naključje), dosežejo tudi najmanjšega meniha v pozabljenem tibetanskem samostanu. Kakorkoli, če ste si ogledali veličastno nepotopljivo stvaritev, vam je najbrž bila v celoti všeč. Ker zgodbo najbrž poznate že vsi, je tu ne bom obnavljal. Če pa je le še ne poznate, si poiščite izvod Stopa, Mladine, Oskarja, Nedeljskega, Dela, Družine, Sončne pesmi ali katerokoli drugo publikacijo in v njej boste

dobili izčrpen povzetek in morda še kakšen ekskluziven intervju. Na tem mestu bi velečenjeni Marcel Stefančič jr. (da, prav ste opazili: jr.; nekateri svojo "modro kri" označujejo tako) začel naštevati vse možne klišeje. To zglada približno tako: Kliše št. 1.: bogata gospodična, ki je tik pred poroko, se zaljubi v mladega slikarja. Kliše št. 2.: njena materialistična mati je proti temu. Kliše št. 3.: Kapitan ne zapusti potapljujoče se ladje. Kliše št. 4... in tako naprej. Zagotavljam vam, da bi jih bilo za dve tipkani strani. Pustimo Stefančiča v njegovem imperiju ocenjevanja filmov in raje uporabimo lastno pamet. Kaj nam obravnavani film sploh ponuja? Veliko, zelo veliko specialnih efektov, daleč več kot kakšen Terminator (Schwarzi) ali Waterworld (Costnerjeva "propalica": naredil premalo reklame). Potem katastrofo svetovnih meril, ne kakšen vulkan v L.A.-ju ali twister sredi ameriških polj. In nazadnje zelo preprosto in seveda romantično zgodbo s kančkom golote, da ne bo všeč le publiki s paloma robčki, ampak tudi publiki, ki solze sosedam briše. Pa smo sestavili model največjega filma vseh časov. Naj še omenim, da sta najstniški di Caprio in zvezdniška Celine Dion le pika na I. Izjava Jamesa Cameroonaa ob prejemu oskarja pa se sama komentira: "Jaz sem kralj sveta." Šefi kuhinje v Hollywoodu so pravi mojstri svoje stroke. Skrite želje in nagoni opija željne raje so glavna sestavina hrane. Na menuju dobite le različne omake. Zakaj pa nasprotno od mene večina ta film hvali? Prvič zato, ker so prežvekovalni zabavni mediji po smrti princese Diane potrebovali novo snov za prežvekovanje. Če bi ga namreč že na začetku raztrgali, bi ne imeli o čem pisati, bi ne imeli svojega Ele Gueraso svetovnega pomena, bi ne imeli večje branosti itn. Drugič pa zato, ker je industrija po Jurskem parku potrebovala novo podobno finančno injekcijo. Raja je potrebovala novo subkulturo in jo je dobila. Ne se razburjati, če se vas ne bo prijela. Jih bo še veliko. Pustimo sedaj velikega v svojem cesarstvu in obrnimo svoj periskop še kam drugam. Tudi letos ste lahko občudovali Al pacina v vlogi Satana v Hudičevem advokatu. V prvi osebi ste lahko izvedeli, da je največjemu termofilu najbolj všeč nečimrnost in deistično gledanje na svet, ki bi ga gospod Vodičar definiral tako: "Od daleč je lahko gledati in se čohljati." Nostalgiki so lahko obujali spomine ob botrovskem L.A. Confidential (z oskarjevko Kim Basinger) in Donnie Brasco. Skratka, Hollywood je ovčicam znova dal dovolj iger. Poslovimo se od filmske prestolnice in pojdimo v deželo na sončni strani Alp, v ostanke Karantanije. Čeprav ni bil med nominiranimi za tuji film, je Outsider odprl novo sezono v slovenskem filmu. Tudi ta se nostalgичno vrača v preteklost, v Titove čase, ki pa je v nekem oziru klavrno končal, saj se ga je najbolj razveselil sloj mladine, ki je v času filmske zgodbe doživljal svojo plenično dobo in zato večine "for" ni

razumel. Outsiderju so sledili Ekspres, ekspres, Herzog in Stereotip, ki je z Magnificom v glavni vlogi poskušal biti zakladnica novih "štosov" nacionalnega formata. V večini dokaj neuspešno. Vrnimo se k uvodu, jedru tega pisanja – kinematografiji.

Zakaj sploh iti v kino? Recimo, da je Janezek nevezan dijak - gimnazijec. "Žuri" v obliki koncertov v hlevskih diskotih mu ne ugajajo. Klasični koncerti so stvar preteklosti in domena nazadnjakov. Ponočevanje v slogu "vsak dan ob istem šanku" mu tudi ni všeč. Dobrih gostiln je že tako vse manj. Žal ni vključen v nobeno športno društvo in tako mu ostane le kino. Naši makijavelistični vladarji imajo zadnje čase ustvarjalno krizo glede novih virov iger za množico. Glede na to, da smeh neradi delijo, bi množici morali ponuditi kakšno novo gladiatorsko areno, da se množica slučajno ne bi spomnila, da ji kruha primanjkuje. Ker stvar postaja malce zapletena za moj dijaški um, se bom nojevsko skrtil in pel Smolarjevo "Jaz sem nor".

V kino pa le še hodite, da se boste z znanci namesto o vremenu pogovarjali o filmih.

"Kako ti je ime, mladi mož?" vpraša ravnatelj.

"Janezek."

"Reče se – gospod!"

"Okej. Gospod Janezek."

"Janezek, zakaj tečeš po avli?" se zadere ravnatelj.

"Tečem, da bi preprečil pretep!"

"To je pa lepo. Kdo se pa tepe?"

"Jaz in pa tip, ki me lovi!"

Janezkovi starši so bili popolnoma iz sebe, ko so dobili učiteljevo sporočilo:

"Prosim, če napišete pisno opravičilo za sinovo prisotnost."

"Če možgani nehajo delat', a potem človek umre?" vpraša Janezek.

"Saj si živ, mar ne?" odvrne učitelj biologije.

Kaj mi pomenijo gore?

Kaj čutiš in vidiš v gorah? Na to vprašanje sploh ne bi znala odgovoriti, ker se ne da odgovoriti. Ne vem, kaj me tako silno vleče v tiste skalne gmote, ki se vzpenjajo proti soncu. Res je, da je to med drugim biser narave in tisti prekrasni občutek in pogled, ko si na vrhu. V meni je neka sila, ki je ne morem odkriti. Ta me vleče in vabi znova in znova v te enkratne vrhove.

Gore so čudovit kraj za spoznavanje narave, sebe in ljudi okrog sebe. Vsak človek bi moral enkrat doživeti to kraljestvo gora neokrnjene narave. Tukaj privrejo na dan najčistejše in najbolj biserne vode na svetu, tu cvetejo najlepše cvetice, tu se rodi najlepše jutro, tu se skrivajo najlepši biseri narave, tu srečuješ najsrečnejše ljudi, tu pustiš vse skrbi za seboj, tu spoznaš prijatelja, tu odkrivaš tišino, žuborenje rek, ostrino zimskega mraza in vrednost življenja. Vse to in še več sem odkrila tudi sama odkar hodim v hribe. Na nekaterih vrhovih sem bila večkrat, a vsakič sem jih doživela drugače. Enega najlepših trenutkov v gorah sem doživela ob jutranji zarji, zgodaj zjutraj, ko se je sonce še dotikalo vrhov in sem čutila vznemirjenje in življenje, ki se je prebujalo. Nepozaben je bil tudi pogled s Komne na venec vrhov, ki so bili pobeljeni s snegom in so se lesketali v soncu. Kako čudovito se je bilo drsati in valjati po tistem globokem snegu. Zeblo me je v noge, a sem od navdušenja pozabila na mraz.

Med najlepšimi slikami v mojem spominu pa je pogled na Bloške stene v večerni zarji. Bila sem v Logu pod Mangartom. Odšla sem na bližnji grič in opazovala to lepoto. Gore so bile kot iz papirja ali pa kot, da bi jih kdo s čopičem narisal na sinje modro nebo. Vrhovi so bili ožarjeni z rdečo barvo. "Kako sem majhna", sem ugotovila, "in kako velika, da je vse to lahko moje."

Gore te lahko tisočkrat obogatijo, če se jim prepustiš, saj te same vedno znova vabijo k odkrivanju skritih koticov. Vanje se lahko vedno zatečeš, ko želiš zbežati stran od sivih mestnih cest in hrupa, med toplejše barve in v zbor ptic, šumenje rek in vonj cvetlic. Tako boš doživel najlepše trenutke z naravo, z Bogom in človekom, ki ga imaš rad.

Zaradi takih svojih doživetij lahko povem, da se počutim kot najsrečnejši človek na svetu.

Metka Mašera

Sokrat

Sokrat je na cesti opazil suličarja, ki je tekel za nekim človekom.

"Primi ga, primi ga!" je zaklical suličar, toda Sokrat se ni zmenil.

"Kaj si gluhi?" se je jezil preganjalec. "Zakaj nisi prestregel morilcu poti?"

"Morilcu? Kaj meniš s to besedo?"

"Človek božji, le kje si se vzel! Morilec je človek, ki ubija."

"Torej mesar?"

"Norec stari! Človek, ki ubije drugega človeka."

"Aha, vojak."

"Ne! Človek, ki ubija v mirnem času."

"A, že razumem: rabelj."

"Osel! Človek, ki ubije sočloveka na njegovem domu."

"A tako! Zdravnik, kajne?"

Suličar je ves obupan stekel naprej.

"Ideal zlobne zakonske žene je bila Sokratova Ksantipa. Nekoč se je ujezila in moža pošteno ozmerjala, nazadnje pa je pljusnila vanj še golido umazane vode. Sokrat je čisto mirno rekel: "Sem si kar mislil, da bo za grmenjem še deževalo."

Sosed pek je tožil Sokratu, da ima na vrtu drevo, ki mu prinaša nesrečo. Na njem so se obesile že tri njegove žene. Sokrat se je domislil Ksantipe in zaprosil peka: "Dragi prijatelj, dovoli, da presadim tvoje drevo na svoj vrt."

Pred svojim prvim javnim govorom je imel Alkibiad hudo tremo.

Sokrat ga je vprašal: "Čuj, Alkibiad, ali bi te bilo strah govoriti med štirimi očmi z branjevcem Aristonom ali čevljarjem Leandrom?"

"Niti najmanj ne," je odgovoril Alkibiad.

"Zakaj se pa potem bojiš govoriti, če ju vidiš skupaj?"

Ko je Sokratova žena Ksantipa prijokala v ječo in povedala možu, da so ga obsodili na smrt, je vzkliknila:

"Po krivici so te obsodili!!"

Sokrat je odgovoril: "Ali bi morda rada, da bi me obsodili po pravici?"

Definicije

ADMIRAL: Govoreči del bojne ladje

BAROMETER: Genialen stroj, ki nam pove, kakšno je vreme

DUH: Zunanja in vidna inkarnacija notranjega strahu

GALERIJA: Prostor, kjer so umetnine zavarovane pred dežjem, ter na milost in nemilost izpostavljene kritikom

IMIGRANT: Neizobražena oseba, ki misli, da je ena dežela boljša od druge

INŠTRUKTOR: Oseba, ki polaga roko v vaš žep, besede v vaša ušesa in vero v vaše potrpljenje

JUTRO: Čas dneva, ko odrasli vstajajo, mladina pa gre spat

KITARA: Hrup proizvajajoč lesen stroj za mehčanje ženskih src

KONSERVATIVEC: Politik, ki je zadovoljen z obstoječimi družbenimi problemi

LIBERALEC: Politik, ki hoče obstoječe družbene probleme nadomestiti z novimi

LJUBEZEN: Akutna oblika duševne neprištevnosti, ki pa jo že dolgo uspešno zdravimo s poroko

LJUBLJANČAN: Glej pod dvoživke

MAGIJA: Umetnost, kako spremeniti tuje vraževerje v lasten denar

MAVZOLEJ: Zadnja in pogosto najzanimivejša norčija ekscentričnih bogatašev

MRTVAŠNICA: Prostor, v katerem človek preživi čas med smrtjo in prihodom študentov medicine

NOREC: Oseba z visoko stopnjo intelektualne neodvisnosti

NOS: Ekstremna točka obraza, dana od boga, da jo lahko vtikamo v tuje zadeve

OPICA: Žival, ki sedi na vrhu živalskega drevesa (tik pod človekom) in žre banane

OPRAVLJATI: Lagati ali povedati preveč resnice o nekom, ki ni prisoten

POGREB: Edina prireditev na kateri slavljenca vsi hvalijo in mu hkrati nihče ne zavida

PRAVNIK: Jamar, specializiran za iskanje lukenj v zakonih

PRIHODNOST: Obdobje v času, ki se za razliko od preteklosti, ne spreminja

PRISTANIŠČE: Kraj, kjer je ladja zavarovana pred viharji, zato pa njena posadka toliko bolj izpostavljena ženskim čarom

PŠENICA: Žitarica, namenjena proizvodnji viskija, včasih pa iz nje delamo tudi kruh

ROKA: Instrument, namenjen polaganju v tuje žepe

TELEFON: Hudičeva iznajdba, ki nam omogoča pogovor z ljubljeno osebo – onemogoča pa otipavanje le-te

UDOBJE: Prijeten občutek ob pogledu na sosedovo neudobje

ZAJEC: Žival, ki dobro obvlada matematiko (še posebej množenje)

Dogaja se ...

... da izmed klenih in možatih profesorjev naše gimnazije še posebej prednjači eden, ki mu ne morejo do živega niti konjske doze pomirjeval. Fazani pa se smejiijo ...

... da si neki dijak pri urah italijanščine nič ne zapisuje in se pri tem izgovarja na svoj fotografski spomin. Profesorica pa poškili na njegove ocene in ga opozori, da je v svoj spomin najbrž pozabil vstaviti film.

... da poskuša skrben ravnatelj s pravilnikom o "odnosih med dijaki in dijakinjami ŠGV" zavarovati mlade parčke pred pretečo nevarnostjo – padca čez polomljeno ograjo na spodnjem hodniku.

... da si slušatelji pri urah zgodovine profesorjev svarilni izrek "Vidimo se pri Filipih!" razlagajo kot napoved maturantskega izleta v Grčijo.

... da slišimo pri uri slovenščine naslednje dramsko besedilo:

PROFESORICA: Naglasna oblika je v zvezi z ...

ZBOR DIJAKOV: ... naglasom!

PROFESORICA: Naslonske oblike pa ...

ZBOR DIJAKOV: so v zvezi s slonom!

... da se celo v tako pomembne uradne dokumente kot so ravnateljve okrožnice, vtihotapijo nesramni tiskarski skratje. Tako se (zdaj že legendarni) pravilnik o "odnosih med dijaki in dijakinjami ŠGV" ponosno postavlja z datumom 15. 2. 1998. Toda budni dijaki takoj opazijo neskladje med vsebino in navedenim časom nastanka – in že eno uro po objavi se na razglasu blešči popravljena letnica: **1898**.

... da profesor matematike prizna, "da nekaterih rešitev ne bi mogel izvleči iz maturantov niti z nabito pištolo. Vrli maturantje pa tiho stisnejo glave med ramena in se z še večjo vnemo posvetijo svoji najljubši matematični operaciji – odštevanju dni do konca šolskega leta.

ISKRE

Glasilo di(v)jakov in di(v)jakinj Škofijske gimnazije Vipava

BIG BOSS: Aljoša Rehar

(zavihal rokave, pljunil v roke in prodal 1 kg živcev)

TOLKEL PO TASTATURI: Boštjan Likar

(zavihal rokave in si obul škornje)

SPECIALIZIRANI AGITATORJI:

Martin Valič

Dominik Jurca

(ko bi le bil še kdo)

SOKOLJE OKO LEKTORSTVA IN CENZURE: Janez Zupet

S POMOČJO MIKROČIPOV OBDELAL: Marko Pregeljč

MLADI LIKOVNI AKROBATI: Jana Humar

NAŠE UMETNIJE RAZMNOŽIL: Fotokopirnica Kobal, Ajdovščina

KAVO NAM JE KUHAL: ni ga bilo junaka v celem številu

ŠTEVILO KLONOV: 250

KRAJ ZLOČINA: Vipava, aprila 1998

IN DUHOVNA MISEL ZA KONEC:

Lepo je na gimnaziji naši biti mlad.

Solsko glasilo

37.014.77

ISKRE

Iskre : glasilo dijakov in d
inv.št:K /

17205

Semenišče Vipava

17205